

ปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

CAUSAL FACTORS AND PREVENTION GUIDELINE OF ALCOHOL DRINKING BEHAVIOR AMONG ADOLESCENT STUDENTS IN NORTH-EASTERN THAILAND

นาชฎิล สมภูมิ **

ดร.ศรีวรรณ มีคุณ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรกคือนักเรียนวัยรุ่นใน 19 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,008 คน และกลุ่มที่สองคือคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 31 คนใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและโปรแกรม LISREL 8.72 วิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบเสี่ยงต่ำ ร้อยละ 55.4

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 3.89 การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -1.17 การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.15 และตัวแบบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.85 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี 5 ปัจจัย ได้แก่ การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.46 และผ่านความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .99 การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.88 การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพล

* ศูนย์นิพนธ์สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เท่ากับ .64 การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .09 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ระดับ .66

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มี 1 ปัจจัย ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -1.17 และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .64 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

5. แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผู้ประกอบการหอพัก ในการป้องกันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร่วมกับการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และกฎหมายคุ้มครองเด็ก

Abstract

The objectives of this research were to study the behaviors of alcohol drinking, causal factors influencing alcohol drinking, and preventive solutions for alcohol drinking of adolescent students in the Northeast. The sample was 1008 adolescent students in 19 provinces in the Northeast of Thailand. The key informants were Alcohol Control Board of Ubon Ratchathani Province, the owners of liquor stores, school administrators, teachers, parents and students

with the total of 31 persons. Data were analyzed by descriptive statistical analysis and the causal relationship model through LISREL 8.72.

The findings were as follows:

1) The habit of alcohol drinking of adolescent students in the Northeast was at a low risk, at 55.4 percent.

2) There were 4 factors directly influencing the alcohol drinking including attitudes toward alcohol drinking with the effect size at 3.89, nurture from families with the effect size at -1.17, failure to follow the school rules with effect size at 1.15, and the model of alcohol drinking with the effect size at 0.85 the level of significance is at .01.

3) There were 5 factors indirectly affecting alcohol drinking behaviors. First, alcohol beverage market indirectly influenced the students' attitudes toward alcohol drinking with effect size at 1.46 and it indirect effect through the expectations of alcohol drinking with effect size at 0.99. Second, the encouragement from friends who drinks alcohol had the indirect influence through attitudes toward alcohol drinking with the effect size at 1.88. Third, the nurture from families had indirect effects through attitudes toward drinking alcohol with effect size at 0.64. Fourth, the access to the sources of alcohol purchasing indirectly influenced through the expectations of alcohol drinking with effect size at .09 and at the .01 level of significance. Fifth, the expectations of alcohol drinking were associated with attitudes toward drinking alcohol at .66.

4) A factor influencing both directly

and indirectly to the alcohol drinking behavior was the family nurture which directly affected on alcohol drinking behavior with the size at -1.17 and indirectly affected on attitudes toward alcohol drinking with effect size at .64 and the level of significance at .01.

5) The preventive approach to alcohol consumption were; behaviors of adolescent students in the northeast required the cooperation and participation of Alcohol Control Board Province, school administrators, teachers, parents, government officials, owners of alcoholic beverages store and dormitory operators to prevent causal factors and enforcement of the alcoholic beverage control law and child protection law.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) เป็นแผนพัฒนาประเทศไทยที่ อนุรักษ์ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารและพัฒนาประเทศ ควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา แต่ข้อมูลจากรายงานภาวะสังคมไทยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่รายงานเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2551 ระบุว่า ถ้าเป็นสารเสพติดอันดับแรกที่เกิดและเยาวชนนิยมเสพ สอดคล้องกับรายงานภาวะสังคมไทย ที่รายงานเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2550 ระบุว่า คนไทยดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ดื่มประจำ ซึ่งผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2549 พบว่า เด็กอายุ 11-19 ปี ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีจำนวน 750,500 คน แบ่งเป็นผู้ดื่มเป็นครั้งคราว จำนวน 720,400 คน และดื่มเป็นประจำ จำนวน 30,100 คน เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะผู้ที่ดื่มประจำ พบว่าเพิ่มขึ้น เกือบ

3 เท่า เมื่อเทียบกับปี 2547 โดยเฉพาะภาคตะวันออก
เจียงเหนือนิยมผู้ดื่มประจำเพิ่มขึ้นจาก ปี 2547 ถึง ปี 2549
เพิ่มขึ้น 15 เท่า สถานการณ์ดังกล่าวนี้จำเป็นภัยคุกคาม
ต่ออนาคตของชาติ จำเป็นที่ทุกฝ่ายในสังคมจะต้อง
ช่วยกันหาแนวทางป้องกันแก้ไขต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551,
หน้า 5-6)

การศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (Jackson, 1997, p. 685) แต่จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การศึกษาส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาในต่างประเทศ จึงเป็นการยากที่จะนำผลการศึกษาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ วัยรุ่นไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาถึงปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักเรียนวัยรุ่น โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบว่า เด็กวัยรุ่นอายุ 11-19 ปี เป็น ผู้ดื่มประจำเพิ่มขึ้น 15 เท่า จากปี 2547 ถึงปี 2549 โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (The Triadic Influence Theory: TTI) ของ Petraitis, Flay and Miller. (1995, pp.67-86) กำหนดเป็นรูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน วัยรุ่นที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะเป็นพลวัต ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของแต่ละสถานการณ์ นำ ไปสู่สังคมของการเรียนรู้และเพิ่มความเข้มแข็งของ โรงเรียน องค์กรและชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ Pedersen and McCarthy. (2008, p. 340) พบว่าสภาพแวดล้อมที่บ้านและสังคมที่ดีช่วยลดปัญหา การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นได้ เช่น ปัญหา การดื่มแล้วขับสามารถลดลงได้ด้วยการอยู่ในแหล่งที่ เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ยาก และการมีพ่อแม่ที่คอย สอดส่องพฤติกรรมเด็ก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงทางด้านปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นตรงตามสภาวะการณ์จริง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อหาแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

กำหนดขอบเขตเนื้อหาตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ได้ 9 ตัวแปรความสัมพันธ์ตามภาวะสันนิษฐานของปัจจัยเชิงสาเหตุการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ บุคลิกภาพ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดัดแอลกอฮอล์ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ตัวแบบการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดัดเครื่องดัด

แอลกอฮอล์ การตลาดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ทักษะคิดต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ และความคาดหวังจากการดัดเครื่องดัด

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ได้แก่

2.1.1 บุคลิกภาพ ประกอบด้วย แบบ

หวั่นไหวหรืออารมณ์แปรปรวน แบบแสดงออกหรือแสดงตัว แบบเปิดเผย แบบอ่อนโยนหรือเป็นมิตร และแบบมีสติหรือมีจิตสำนึก

2.1.2 การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ของโรงเรียน ประกอบด้วย การหนีเรียน การเล่นการพนัน การพกพาอาวุธหรือวัตถุระเบิด การซื้อหรือเสพสุรา การลักทรัพย์หรือการฉกทรัพย์ การก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายผู้อื่น การแสดงพฤติกรรมสุภาพที่ไม่เหมาะสม การเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี การออกเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน

2.1.3 การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย สถานที่ซื้อเครื่องดัดแอลกอฮอล์ และเวลาซื้อเครื่องดัดแอลกอฮอล์

2.1.4 การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ประกอบด้วย แบบอำนาจนิยม แบบตามใจ แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย

2.1.5 ตัวแบบการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย แบบมีจิตจริง และแบบสัญลักษณ์

2.1.6 การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย ด้านอารมณ์ ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า และด้านการมีส่วนร่วม

2.1.7 การตลาดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านการจัดจำหน่าย

2.1.8 ทักษะคิดต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย ด้านความคิดหรือความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านความพร้อมตอบสนอง

2.1.9 ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย ด้านการกล้าแสดงออก ด้านการเปลี่ยนภาวะอารมณ์ ด้านความรู้สึกพึงพอใจ ด้านการกระตุ้นในเรื่องเกี่ยวกับเพศ ด้านการเปลี่ยนความคิด และด้านการลดความตึงเครียด

2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย แบบเสี่ยงต่ำ แบบเสี่ยงสูง แบบอันตราย และแบบติด

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship Research) ประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา จำนวน 1,390,180 คน (นักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1,169,123 คน, นักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 221,057 คน) ใน 19 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อานาจเจริญ อุตรดิตถ์ และอุบลราชธานี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในระยะเวลา 3 เดือน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามกฎของ Lindeman, Merenda and Gold (Lindeman, Merenda & Gold, 1980 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,008 คน

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 103 ข้อ

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญกับปัจจัยและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นเป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม

2.2.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนศรีปฐมพิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 40 คน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp.202-204) พบว่า ค่าความความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทุกรายด้านมีค่าเท่ากับ .98 แบ่งตามรายด้าน ดังนี้

2.2.2.1 ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเท่ากับ .86

2.2.2.2 ด้านการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีค่าเท่ากับ .91

2.2.2.3 ด้านการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเท่ากับ .90

2.2.2.4 ด้านการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว มีค่าเท่ากับ .85

2.2.2.5 ด้านตัวแบบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเท่ากับ .84

2.2.2.6 ด้านการสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเท่ากับ .91

2.2.2.7 ด้านการตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเท่ากับ .91

2.2.2.8 ด้านทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเท่ากับ .86

2.2.2.9 ด้านความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเท่ากับ .96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลและนำแบบสอบถามกลับด้วยตนเองในระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน 2553

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อทราบลักษณะการแจกแจงตัวแปร โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปไลสเรล (LISREL version 8.72) ปรับแบบจำลอง และทำการทดสอบความสอดคล้องของแบบจำลองสมมุติฐานการวิจัย กับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จนผลการทดสอบไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

ตอนที่ 2 ศึกษาหาแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1.1 ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 5 คน และผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 5 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus

Group Discussion) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 11 คน

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยนักเรียน จำนวน 10 คน แบ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 6 คน และนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 4 คน

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือ เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ เสนอเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้มีความครอบคลุมและความสอดคล้องตามนิยาม

3. เก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ดำเนินการสนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 1 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2553 และกลุ่มที่ 2 เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2553

3.2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูล ระหว่างวันที่ 13-20 ตุลาคม 2553

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปตามแนวทางป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น โดยการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ในลักษณะองค์รวม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน

1,008 คน เป็นเพศชายร้อยละ 65.3 เพศหญิงร้อยละ 34.7 มีช่วงอายุระหว่าง 12-14 ปี (วัยรุ่นตอนต้น) ร้อยละ 10.4 ช่วงอายุระหว่าง 15-18 ปี (วัยรุ่นตอนกลาง) ร้อยละ 67.4 ช่วงอายุระหว่าง 19-21 ปี (วัยรุ่นตอนปลาย) ร้อยละ 22.2 กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 10.3 มัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 31.6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพร้อยละ 26.7 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงร้อยละ 31.3

ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.00 (อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ถึงพอใช้) ร้อยละ 10.7 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.01-3.00 (อยู่ในช่วงระดับน่าพอใจถึงค่อนข้างดี) ร้อยละ 75.9 และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00 (อยู่ในช่วงระดับดีถึงดีมาก) ร้อยละ 13.4

อายุนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรก อายุต่ำสุด 6 ปี และสูงสุด 20 ปี แบ่งเป็นช่วงวัยเด็กอายุระหว่าง 6-11 ปี ร้อยละ 9.3 วัยรุ่นตอนต้นอายุระหว่าง 12-14 ปี ร้อยละ 29.7 วัยรุ่นตอนกลางอายุระหว่าง 15-18 ปี ร้อยละ 45.9 และวัยรุ่นตอนปลายอายุระหว่าง 19-20 ปี ร้อยละ 1.3

สาเหตุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรกของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากอยากลอง ร้อยละ 70.3 รองลงมาเกิดจากเพื่อนชวน ร้อยละ 40.5 และถูกทำโทษ ร้อยละ 9.0 ส่วนสาเหตุที่เกิดจากการดูโฆษณาเป็นสาเหตุน้อยที่สุด ร้อยละ 1.6

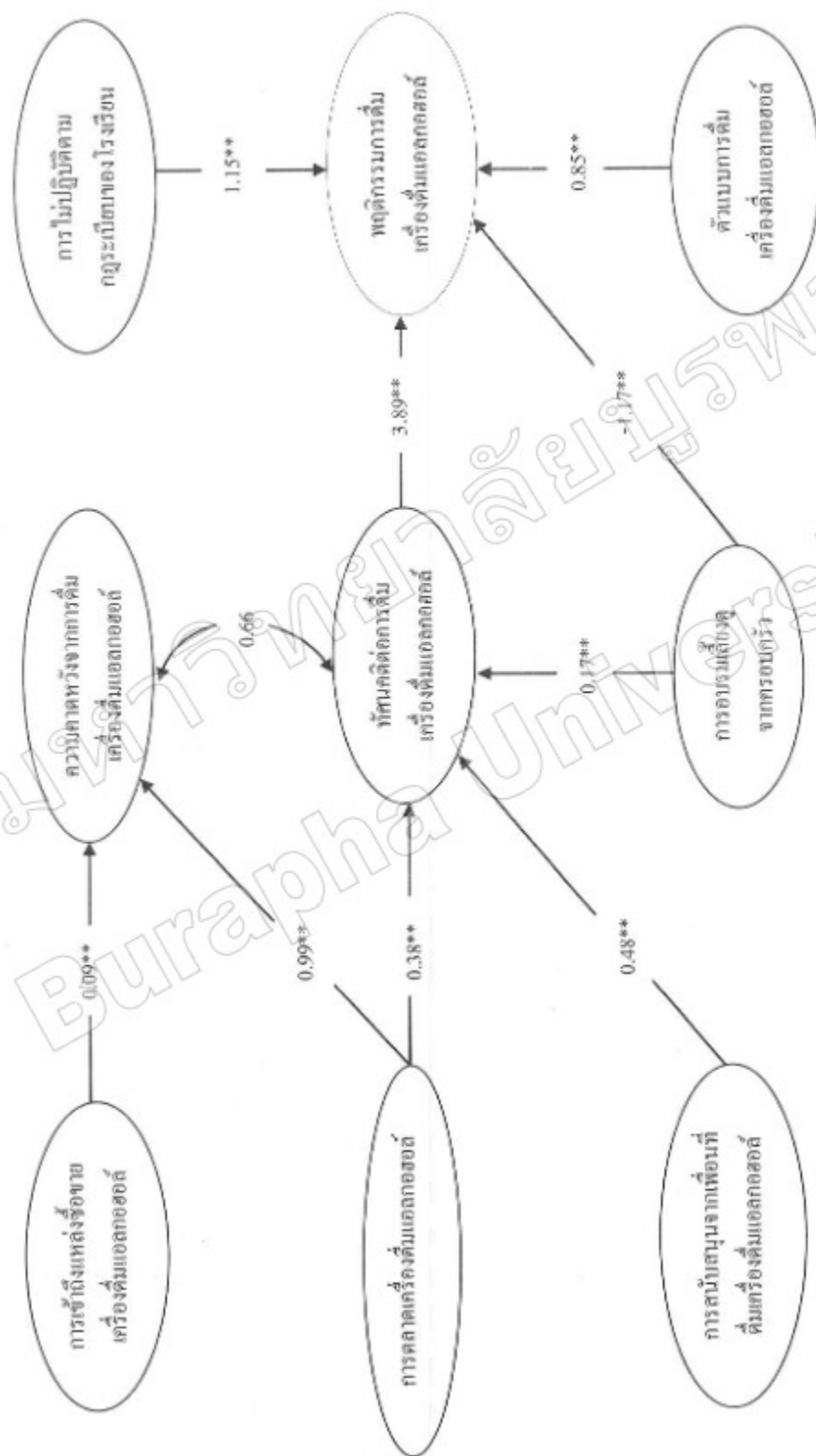
ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ชอบดื่มมากที่สุด ได้แก่ เบียร์ ร้อยละ 60.2 รองลงมาคือเหล้า ร้อยละ 39.7 และไวน์ผสมพร้อมดื่ม ร้อยละ 30.7 ส่วนเหล้าชาดองชอบดื่มน้อยที่สุด ร้อยละ 8.4

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบเสี่ยงต่ำ ร้อยละ 55.4 รองลงมาคือแบบเสี่ยงสูง ร้อยละ 26.8 แบบอันตราย ร้อยละ 9.5 และแบบติด ร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ปรับเป็นโมเดลประหยัด แสดงผลการทดสอบดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ปรับเป็นโมเดลประหยัด

รายการ	เกณฑ์	ผลข้อมูล	แปลผล
1. ระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit)			
1.1 Chi-square	เท่ากับ χ^2	$\chi^2 = 948.37$	-
1.2 Degree of Freedom	เท่ากับ df	df = 435	-
1.3 Relative Chi-square	< 5.00	2.18	ผ่าน
1.4 GFI (Goodness of Fit Index)	> 0.90	0.95	ผ่าน
1.5 AGFI (Adjusted GFI)	> 0.90	0.93	ผ่าน
1.6 RMR (Root Mean Squared Residual)	< 0.05	0.09	ไม่ผ่าน
1.7 RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	< 0.05 good < 0.10 med > 0.10 poor	0.03	ผ่าน
1.8 P-Value for Test of Close Fit	> 0.05	0.00	ไม่ผ่าน
2. ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Incremental Fit Index)			
2.1 NFI (Normed Fit Index)	> 0.90	0.99	ผ่าน
2.2 NNFI (Non-NFI)	เข้าใกล้ 1	0.99	ผ่าน
2.3 CFI (Comparative Fit Index)	สัมพันธ์กับ NNFI > 0.90	1.00	ผ่าน
2.4 SRMR (Standardized RMR: Fitted Residuals Matrix)	< 0.05 good < 2	0.04	ดี
2.5 IFI (Incremental Fit Index)	> 0.90	1.00	ผ่าน
3. ดัชนีวัดความพอเพียงของขนาดกลุ่มตัวอย่าง CN (Critical N)	≥ 200	546.39	ผ่าน
4. NCP (Non-Centrality Parameter)	ยอมรับสมมติฐาน	513.37(P=.01)	ผ่าน
5. เปรียบเทียบดัชนี AIC ECVI และ CAIC	ใกล้เคียง Saturated Model	AIC = 1190.00; 1268.37	ผ่าน

Chi-Square = 948.37, df = 435, P-value=0.00000, RMSEA=0.034, **p<.01, *p<.05

ภาพที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ปรับเปลี่ยนเป็นโมเดลประชิด

เมื่อพิจารณาเส้นทางอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 3.89 การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -1.17 การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.15 และค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.85 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี 5 ปัจจัย ได้แก่ การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.46 และผ่านความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .99 การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.88 การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .64 การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .09 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ระดับ .66

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มี 1 ปัจจัย ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -1.17 และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .64 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น

จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดจากปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

1. การป้องกันการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน โรงเรียนต้องบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนร่วมกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างจริงจัง มีการติดตามและประเมินผลพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งสถานศึกษา จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีการแสดงออกอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างวินัยและค่านิยมที่ดี ให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ควรต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกคน มีการไปเยี่ยมบ้านและพบผู้ปกครองนักเรียน หากพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ทางโรงเรียนต้องแจ้งผู้ปกครองให้ทราบเพื่อหาทางป้องกันแก้ไขร่วมกัน รวมทั้งประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการร่วมออกตรวจตามแหล่งมั่วสุมต่าง ๆ เพื่อป้องกันแก้ไขพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

2. การป้องกันการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ผู้บริหารโรงเรียน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการร้านค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผู้ประกอบการหอพัก จะต้องมีส่วนร่วมในการบังคับใช้และปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดจะต้องจัดให้มีการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ บังคับใช้กฎหมาย ขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับนักเรียน หรือนักเรียนอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยขออุบัตินิติบุคคลก่อนขายเครื่องดื่ม

ดืมแอลกอฮอล์ รวมทั้งผู้ประกอบการหอพักต้องห้ามไม่ให้ให้นักเรียนดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในหอพัก และโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และตำรวจภูธรจังหวัด เพื่อป้องกันการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของนักเรียน

3. การส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต้องมีส่วนในการดูแลเด็กนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ความรักความอบอุ่นให้การดูแลเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิด ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นเพื่อนที่ดีของลูก ให้ลูกได้ปรึกษาและมีเวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ครูต้องทำหน้าที่เป็นเหมือนพ่อแม่คนที่สองให้กับนักเรียน สามารถเป็นที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง โรงเรียนควรตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน เช่น เครือข่ายผู้ปกครองประจำห้องเรียน โครงการฝากบ้านไว้กับชุมชน เป็นต้น

4. การเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างที่ดี พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ในสังคม และบุคลากรในโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการลด ละ เลิกการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ไม่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ให้นักเรียนเห็น สนับสนุนนักเรียนต้นแบบ หรือบุคคลต้นแบบ ให้นักเรียนได้ตัวอย่างที่ดีเป็นการสร้างแรงจูงใจในการประพฤติดี การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนห้ามมีเครื่องดืมแอลกอฮอล์ โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายกับชุมชนในการณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านเครื่องดืมแอลกอฮอล์ทั้งในโรงเรียนและชุมชนรอบโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมงานเลี้ยงต่าง ๆ ในวัดและชุมชน ควรเป็นกิจกรรมปลอดเครื่องดืมแอลกอฮอล์

5. การป้องกันการสนับสนุนจากเพื่อนที่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ผู้ปกครองและครูต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ เสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน จัดกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยเหลือกัน ฝึกทักษะใน

การคบเพื่อนรู้จักการปฏิเสธการชวนดืมจากเพื่อน สร้างความมีวินัยให้กับนักเรียน รวมทั้งจัดประชุมครูและผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนร่วมกัน

6. การป้องกันการส่งเสริมการขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ จังหวัดควรประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดืมแอลกอฮอล์รับรู้และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งการควบคุมการจำหน่าย กำหนดเวลาซื้อขาย จำกัดการโฆษณาเครื่องดืมแอลกอฮอล์ รัฐบาลควรเพิ่มภาษีเครื่องดืมแอลกอฮอล์ให้มีอัตราสูง เพื่อลดกำลังการซื้อเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง

7. การสร้างทัศนคติที่ไม่ดีต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ผู้ปกครองและครูมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับโทษจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดืมแอลกอฮอล์ กำหนดเนื้อหาหลักสูตรทักษะชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมทางเลือกใหม่ ๆ ตามความถนัดและความสนใจ ให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จัดกิจกรรมเสริม เช่น โครงการครู 5 นาที ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปให้ความรู้กับนักเรียน ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับโทษและพิษภัยจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ เช่น กิจกรรมจิตอาสา การศึกษาดูงานในโรงพยาบาล เป็นต้น

8. การป้องกันความคาดหวังจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ เพื่อน ครอบครัว โรงเรียน วัด ชุมชนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกและความศรัทธา ที่จะเปลี่ยนความคิดไปในทางที่ดี เช่น การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมค่ายธรรมะให้พระมาสอนในโรงเรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูออกเยี่ยมบ้าน นักเรียนทุกคนมีครูที่ปรึกษา มีการจัดตั้งธนาคาร

ความดีในโรงเรียน มีกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง สร้างแกนนำเยาวชนบุคคลต้นแบบ จัดกิจกรรมทางเลือกที่เหมาะสมและหลากหลายสำหรับนักเรียน รวมทั้งขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน สื่อมวลชน และหน่วยงานอื่น ๆ ในการสร้างค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และตำรวจภูธรจังหวัด ควรกำหนดมาตรการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่น โดยการปลูกฝังสร้างทัศนคติและความคาดหวังที่ถูกต้อง ควบคุมแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ฝึกทักษะการคบเพื่อน ส่งเสริมการอบรม

เลี้ยงดูและการเป็นแบบอย่างที่ดีของคนในสังคม รวมทั้งการบังคับใช้กฎระเบียบหรือกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ควรใช้วิธีการป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กในแต่ละกลุ่มให้เหมาะสม เช่น การให้โปรแกรมฝึกทักษะชีวิต โปรแกรมการให้ความรู้และคำปรึกษา โปรแกรมฝึกทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม รวมทั้งโปรแกรมบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นต้น

3. ผู้ปกครอง เพื่อน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น

4. แนวทางที่จะนำไปใช้ต้องพิจารณาจากปัจจัยเชิงสาเหตุ ความสอดคล้องตามจุดประสงค์ของการนำไปใช้ และต้องนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามบริบทในแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสม์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2551). *รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสี่ ปี 2550 และภาพรวม ปี 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). *การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Jackson, C. (1997). Initial and experiment stages of tobacco and alcohol use during late childhood: Relation to peer, parent, and personal risk factors. *Addictive Behaviors*, 22(5), 685-698.
- Petratis, J., Flay, B. R., & Miller, T. Q. (1995). Reviewing theories of adolescent substance use: Organizing pieces in the puzzle. *Psychological Bulletin*, 117(1), 67-86.
- Pedersen, S. L., & McCarthy, D. M. (2008). Person-environment transactions in youth drinking and driving. *Psychol Addict Behav*, 22, 340-348.